Swydd-ddisgrifiad a Manyleb yr Unigolyn

MANYLION Y SWYDD

Teitl y Swydd:	Pennaeth
Gradd:	Arweinyddion – L15-L21*
Cyfarwyddiaeth:	Addysg
Isadran:	Ysgolion
Lleoliad:	Ysgol Gymraeg Bro Helyg
Atebol i:	Corff Llywodraethol Ysgol Gymraeg Bro Helyg

CYFLWYNIAD

Mae'r swydd-ddisgrifiad hwn yn ategu'r safonau, y gwerthoedd a'r agweddau a nodir yn Safonau Proffesiynol ar gyfer Addysgu ac Arweinyddiaeth 2018. Bydd y Pennaeth yn cefnogi, yn arddangos ac yn hyrwyddo'r gwerthoedd a'r agweddau cyffredinol a ddiffinnir yn y Safonau Proffesiynol ynghylch:

1) Hawl broffesiynol
2) Yr iaith Gymraeg a diwylliant Cymru
3) Hawliau dysgwyr
4) Llythrennedd, rhifedd a chymhwysedd digidol
5) Y dysgwr proffesiynol
6) Rôl yn y system

Mae'n ofynnol i ddeiliad y swydd ysgwyddo cyfrifoldebau proffesiynol Pennaeth yn unol â'r hyn a nodir yn Nogfen Cyflog ac Amodau Athrawon Ysgol.

DIBEN Y SWYDD

Datblygu gweledigaeth eglur ar gyfer yr ysgol, gan gydweithio â holl randdeiliaid yr ysgol, a darparu'r arweinyddiaeth broffesiynol sy'n ofynnol i alluogi bob aelod o staff i gynorthwyo dysgwyr i gyflawni eu potensial llawn. Dylid gwneud hyn yn unol â pholisïau'r corff llywodraethu, ac â'r blaenoriaethau a amlinellir mewn strategaethau addysg lleol a chenedlaethol.

MEYSYDD ALLWEDDOL

Addysgeg

1.	Bod yn atebol am gefnogi addysgeg pobl eraill trwy greu a chynnal yr amgylchiadau sy'n ofynnol i allu gwireddu'r pedwar diben ar gyfer dysgwyr a chyflawni'r gorau iddynt o ran llesiant, safonau a chynnydd.
2.	Bod yn atebol am ddatblygu strategaethau, strwythurau a systemau, ar y cyd â holl randdeiliaid yr ysgol, i sicrhau fod yr ysgol yn gweithio'n effeithiol i wireddu'r

	weledigaeth a rennir gan yr ysgol a sicrhau gwelliant parhaus i'r ysgol, i alluogi cyflawni pedwar diben dysgu, gan ystyried amgylchiadau, polisïau a mentrau cenedlaethol a lleol.
3.	Cymell eraill a chydweithio â hwy i greu a chynnal ethos ac amgylchedd dysgu yn yr ysgol sy'n addas i sicrhau dysgu effeithiol.
4.	Sicrhau fod y cwricwlwm yn cael ei drefnu a'i ddarparu a bod amrywiaeth o ddulliau addysgeg yn cael eu defnyddio yn yr ysgol, i gefnogi addysgu a dysgu rhagorol a chyflawni cwricwlwm Cymru.
5.	Sicrhau fod sylw cyson a pharhaus yn cael ei roi ar lefel yr ysgol gyfan i lesiant, profiad a chyflawniad dysgwyr, a sefydlu diwylliant sy'n gweld gwerth yn safbwyntiau dysgwyr i lywio pob cam o ddysgu a phrofiadau yn yr ysgol.
6.	Gan gydweithio â'r rhanddeiliaid perthnasol, bod yn gyfrifol am ddatblygu polisïau ac arferion sy'n hybu'r iaith Gymraeg a diwylliant Cymru ac sy'n datblygu sgiliau dwyieithog dysgwyr fel y bo'n briodol.
7.	Sicrhau fod pedwar diben dysgu yn cael eu datblygu trwy greu strwythurau a system sy'n cefnogi cynllunio ac yn pwysleisio disgyblaethau'r gwahanol feysydd dysgu yn eu cyd-destun, i sicrhau fod addysgu a dysgu hynod o effeithiol yn digwydd.
8.	Datblygu a gweithredu system effeithiol i fonitro a gwerthuso dylanwad profiadau dysgu a chynnydd dysgwyr, er mwyn sicrhau gwelliant parhaus.
9.	Bod yn atebol am lesiant a deilliannau dysgwyr trwy gydweithio â phob rhanddeiliad perthnasol i sicrhau fod llesiant a chyflawniadau bob dysgwr yn cael eu gwerthfawrogi a'u bod yn amlwg ym mhob rhan o'r ysgol.
10.	Gan gydweithio â rhanddeiliaid perthnasol, datblygu strategaethau, polisïau a systemau cynhwysol sy'n galluogi bob dysgwr i gael mynediad llawn at gyfleoedd i gyflawni a sicrhau fod eu hanghenion dysgu unigol yn cael eu diwallu.
11.	Hyrwyddo a sicrhau tegwch mewn llwybrau dysgu academaidd a galwedigaethol a llwybrau dysgu drwy brofiadau.
12.	Datblygu disgrifiad cydlynol, dealladwy a chywir o berfformiad yr ysgol, a chyfleu hynny i amrywiaeth o bartneriaid, yn cynnwys rhieni a llywodraethwyr, gan sicrhau fod hyn yn cynnwys llesiant a chynnydd disgyblion.
13.	Rheoli cyfathrebu effeithiol ynghylch argymhellion sy'n deillio o adroddiadau a'r gwaith o weithredu'r argymhellion hynny, yn cynnwys deilliannau proses hunanwerthuso'r ysgol ac arolygon allanol gan Estyn, er mwyn sbarduno a chynnal gwelliannau i'r ysgol.
14.	Cydweithredu â holl randdeiliaid yr ysgol i ddatblygu hinsawdd a diwylliant dysgu yn yr ysgol sy'n adlewyrchu cyfoeth ac amrywiaeth cymuned yr ysgol, yn cynnwys yr iaith Gymraeg a diwylliant Cymru.

** Cyfrannu, fel y bo'n briodol, at yr addysgu yn yr ysgol.*

Cydweithredu

15.	Sefydlu hinsawdd o gyd-gynorthwyo a chydweithredu effeithiol o fewn yr ysgol ac â sefydliadau allanol i ddatblygu, gwella a rhannu addysgeg effeithiol.
16.	Sefydlu diwylliant o ddysgu cydweithredol yn yr ysgol a mynd ati i ymgysylltu â sefydliadau addysgol eraill i ddatblygu cymunedau dysgu effeithiol.
17.	Hyrwyddo a hwyluso cydweithredu effeithiol â chyflogwyr, busnes, llywodraeth a gweithwyr proffesiynol eraill ym maes addysg i annog dulliau gweithredu arloesol a chefnogi a gwella arferion beunyddiol y sefydliad sy'n dysgu.
18.	Sefydlu a datblygu partneriaethau yn yr ysgol, a rhwng ysgolion, i rannu arferion gorau a chynorthwyo â'r gwaith o ddatblygu ysgolion er lles pawb, er mwyn sicrhau ansawdd uchel a chymorth hyblyg i ddatblygu arferion proffesiynol.

19. Cydweithio â'r corff llywodraethu, fel y gall gyflawni ei gyfrifoldebau i gefnogi addysgu a dysgu effeithiol a gwelliannau parhaus yn yr ysgol.
20. Croesawu llywodraethu cryf a mynd ati i gynorthwyo'r corff llywodraethu i ddeall ei waith a chyflawni ei swyddogaethau yn effeithiol.
21. Sefydlu perthnasoedd effeithiol ac agored â rhieni, gofalwyr a'r gymuned leol ehangach er mwyn mynd ati i ennyn eu diddordeb yn llesiant, profiad a chynnydd dysgwyr, a sicrhau fod yr ysgol yn gwneud cyfraniad allweddol at fywyd y gymuned.
22. Cydweithredu ag asiantaethau eraill, yn cynnwys yr awdurdod lleol, i gynnal llesiant dysgwyr a'u teuluoedd.
23. Datblygu ymrwymiad ar lefel yr ysgol gyfan i sicrhau gwelliannau parhaus a datblygiad cynaliadwy trwy fynd ati i hyrwyddo a hwyluso cyfleoedd i gydweithredu ar gyfer bob aelod o staff, gan sicrhau fod y meysydd hynny sy'n peri pryder yn cael eu hadnabod yn briodol a gweithredu'n briodol i gefnogi a sicrhau perfformiad gwell.

Dysgu Proffesiynol

24. Creu amgylchedd sy'n gwerthfawrogi dysgu proffesiynol, yn dylanwadu ar addysgeg ac yn cynorthwyo i sicrhau twf proffesiynol ar draws cymuned ddysgu, o fewn yr ysgol a thu hwnt.
25. Sicrhau fod cyfleoedd dysgu proffesiynol cyson sydd â ffocws penodol ar gael i bob aelod o staff, yn cynnwys cyfleoedd iddo ef/iddi hi ei hun, a sicrhau fod twf proffesiynol yn digwydd yng nghyd-destun yr angen i ddatblygu arferion addysgeg a darparu profiadau a chyflawni deilliannau i ddysgwyr.
26. Datblygu diwylliant sy'n cefnogi twf ac arweinyddiaeth ar bob lefel trwy ddatblygu ac annog potensial pobl eraill i fod yn arweinyddion, a chyfrannu at y cyfleoedd sydd ar gael, i ddatblygu'r gallu i arwain yn yr ysgol.
27. Sefydlu rhwydweithiau a chymunedau proffesiynol i alluogi'r ysgol i wneud cyfraniad gweithgar at y gymuned addysgol ehangaf, a chyfrannu at y gwaith o hyfforddi athrawon y dyfodol ac oedolion eraill sy'n gweithio gyda dysgwyr, a datblygu ymchwil sy'n rhoi sylw i wella arferion.

Arloesedd

28. Cydlynu arloesedd ar y cyd â phob rhanddeiliad perthnasol, i sicrhau fod yr ysgol yn derbyn ac yn elwa o ddulliau seiliedig ar dystiolaeth o sicrhau arloesedd yn unol â'r weledigaeth dymor hir i Gymru.
29. Sefydlu rhaglen tymor hir o ddulliau gweithredu seiliedig ar dystiolaeth i sicrhau arloesedd sy'n ceisio cyflawni heriau, rheoli newid a datblygu dysgu'n effeithiol er mwyn gwella llesiant a deilliannau.
30. Creu diwylliant ble caiff arbenigedd, profiad ac arferion addysgol eu datblygu a'u rhannu'n rheolaidd o fewn yr ysgol a rhwng ysgolion.
31. Datblygu diwylliant ble caiff tystiolaeth sy'n deillio o arferion arloesol ei defnyddio i werthuso effaith newidiadau, o fewn cymuned yr ysgol a thu hwnt i'r gymuned honno.

Arweinyddiaeth

32. Cydweithio â chymuned yr ysgol i sicrhau cydlyniad, eglurder ac ymrwymiad a rennir er mwyn gwireddu gweledigaeth addysgeg er budd dysgwyr, cydweithwyr a'r gymuned ehangach yng Nghymru.

33.	Cydweithio â rhanddeiliaid perthnasol i sicrhau fod cynllunio strategol yn adlewyrchu amrywiaeth, gwerthoedd, profiad a chyd-destun yr ysgol a'r gymuned ehangach.
34.	Sicrhau, â chefnogaeth a mewnbwn y corff llywodraethu, fod yr ysgol y cydymffurfio â phob polisi mewnol, lleol a chenedlaethol.
35.	Creu diwylliant sy'n caniatáu i eraill ddatblygu'n broffesiynol.
36.	Datblygu ac annog potensial pobl eraill ar bob lefel i fod yn arweinyddion, er mwyn datblygu'r gallu i arwain yn yr ysgol ac ysbrydoli arweinyddion y dyfodol.
37.	Datblygu, grymuso a chynnal unigolion a thimau effeithiol trwy gyfrwng arweinyddiaeth wasgaredig, ac annog myfyrio ynghylch addysgeg.
38.	Datblygu rhwydweithiau effeithiol i rannu gwybodaeth broffesiynol, ymchwil ac arbenigedd ymarferol sy'n galluogi'r ysgol ac ysgolion eraill i elwa yn sgil cydweithredu rhyngddynt.

Rheoli'r ysgol

39.	Llunio a gweithredu cynlluniau a pholisïau eglur sy'n seiliedig ar dystiolaeth, er mwyn datblygu'r ysgol a'i chyfleusterau, gan gydweithio â'r rhanddeiliaid perthnasol.
40.	Â chymorth y corff llywodraethu, rheoli a threfnu amgylchedd yr ysgol yn effeithlon ac yn effeithiol i sicrhau ei bod yn cyflawni gofynion y cwricwlwm a rheoliadau iechyd a diogelwch.
41.	Gwneud defnydd effeithiol o'r cymorth a'r her a ddarperir gan yr awdurdod lleol, consortia rhanbarthol a chyrff perthnasol eraill.
42.	Cydweithio â'r corff llywodraethu i reoli adnoddau ariannol a dynol yr ysgol yn effeithiol ac yn effeithlon, er mwyn cyflawni blaenoriaethau a nodau addysgol yr ysgol.
43.	Gan gydweithio â'r corff llywodraethu, monitro, gwerthuso ac adolygu amrywiaeth ac ansawdd yr holl adnoddau sydd ar gael a'r defnydd a wneir ohonynt, er mwyn gwella ansawdd addysg bob dysgwr ac i sicrhau gwerth am arian.
44.	Cydweithio â rhanddeiliaid perthnasol i ddatblygu a gweithredu strategaethau sy'n sicrhau fod yr ysgol yn cynnig amgylchedd diogel, digynnwrf a threfnus ar gyfer bob dysgwr a bob aelod o staff, a sicrhau safonau uchel o ran ymddygiad a phresenoldeb, gan arwain at amgylchiadau llwyddiannus ble gall dysgu ddigwydd.

MANYLEB YR UNIGOLYN

RhF = Meini prawf tynnu'r rhestr fer
Daliwch sylw, gall meini prawf y rhestr fer gael eu profi ar adeg yr asesu hefyd.

	Hanfodol	Dymunol
CYMHWYSTER	Statws Athro Cymwysedig. **(RhF) 1** CPCP yn achos Penaethiaid newydd. **(RhF) 2** Gradd. **(RhF) 3** Wedi cofrestru â Chyngor y Gweithlu Addysg ar hyn o bryd.	Cymwysterau ychwanegol a/neu'r astudiaethau proffesiynol sy'n berthnasol i'r ystod oedran. (RhF)
GWYBODAETH A PHROFIAD	Profiad sylweddol diweddar fel Pennaeth neu Ddirprwy Bennaeth mewn: Ysgol Babanod / Gynradd. **(RhF) 4** Hanes llwyddiannus o gyflawni amrywiaeth o swyddogaethau strategol, yn cynnwys hunanwerthuso, dadansoddi data a chynllunio i wella ysgol. **(RhF) 5** Gwybodaeth am gyd-destun presennol Addysg yng Nghymru a Chenhadaeth ein Cenedl a dealltwriaeth o hynny. **(RhF) 6** Gwybodaeth am arferion gorau a gweithdrefnau ynghylch diogelu plant a phobl ifanc. Profiad llwyddiannus o fonitro, gwerthuso ac adolygu perfformiad er mwyn gwella cyflawniadau bob grŵp o ddisgyblion. **(RhF) 7** Gwybodaeth a dealltwriaeth diweddaredig ynghylch beth yn union yw addysgu a dysgu rhagorol a sut i weithredu hynny. **(RhF) 8** Gwybodaeth am strategaethau a gweithdrefnau effeithiol ynghylch dysgu proffesiynol ac adolygu perfformiad. Profiad llwyddiannus o reoli newid. **(RhF) 9** Profiad o ddatblygu perthnasoedd effeithiol â llywodraethwyr, rhieni a'r gymuned ehangach. **(RhF) 10**	Profiad o reoli iechyd a diogelwch.

	Hanfodol	Dymunol
SGILIAU	Gallu cyfleu a chyfathrebu gweledigaeth eglur ynghylch darpariaeth addysgol o ansawdd uchel ar gyfer yr ysgol. **(RhF) 11** Y gallu i reoli'n strategol, yn cynnwys rheoli staff, arian ac adnoddau perthnasol, a chynllunio. **(RhF) 12** Y gallu i arwain, rheoli a chymell staff a disgyblion i gyflawni safonau uchel. Profiad llwyddiannus o ymorol am anghenion disgyblion sydd ag anghenion dysgu ychwanegol. Y gallu i ddatblygu rhwydwaith cryf o berthnasoedd a phartneriaethau ag ysgolion eraill, proffesiynau addysg a sefydliadau allanol priodol. **(RhF) 13** Y gallu i gyfathrebu a datblygu cysylltiadau yn effeithiol, yn llafar ac yn ysgrifenedig, ag amrywiaeth o gynulleidfaoedd. **(RhF) 14** Sgiliau personol rhagorol o ran defnyddio a chymhwyso technoleg gwybodaeth a chyfathrebu. (TGCh). Sgiliau trefnu da a'r gallu i ddirprwyo.	
RHINWEDDAU PERSONOL	Y gallu i fod yn gydnerth o dan bwysau a pharhau i fod yn gadarnhaol a brwdfrydig. Ymrwymiad i ddysgu proffesiynol parhaus personol ac i ddysgu proffesiynol parhaus pobl eraill. Ymrwymiad i hybu llesiant holl aelodau cymuned yr ysgol. Ymrwymiad i hyrwyddo'r iaith Gymraeg a diwylliant Cymru. Y gallu i wneud penderfyniadau cadarn a chytbwys, bod yn bendant ei agwedd ac yn hyblyg.	

	Hanfodol	Dymunol
	Gonestrwydd, ffyddlondeb a sensitifrwydd.	
GOFYNION ERAILL	Mae'r swydd hon wedi'i heithrio o dan Ddeddf Adsefydlu Troseddwyr (1974) a byddir yn gwirio pob ymgeisydd trwy broses drylwyr. Fel rhan o hyn, bydd y Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd yn cynnal gwiriad manwl ac yn gwirio rhestri gwahardd. (DBS) Deall ac arddangos parodrwydd i hyrwyddo polisi cyfleoedd cyfartal y Cyngor yn gadarnhaol.	